

Γυναικολογική ενδοκρινολογία
Αν. Καθηγ. Γ. Μαστοράκος

Γυναικολογική ενδοσκόπηση
Καθηγ. Κ. Παπαδιάς
Αν. Καθηγ. Ο. Γρηγορίου
Επ. Καθηγ. Ν. Βλάχος

Γυναικολογική ογκολογία
Αν. Καθηγ. Στ. Φωτίου
Επ. Καθηγ. Ν. Σαλάκος

Γυναικολογική ουρολογία
Αν. Καθηγ. Α. Λιάπης

Εμβρυομητρική ιατρική
Καθηγ. Δ. Μπότσης
Αν. Καθηγ. Ν. Βιτωράτος
Λέκτωρ Λ. Αραβαντινός
Λέκτωρ Ν. Βραχνής

Εμμηνόπαυση
Επ. Καθηγ. Ε. Λαμπρινουδάκη

Εξωτερικά ιατρεία
Αν. Καθηγ. Ν. Βιτωράτος
Αν. Καθηγ. Ε. Δεληγεώργου

Κυήσεις υψηλού κινδύνου
Αν. Καθηγ. Ν. Βιτωράτος
Αν. Καθηγ. Σ. Δενδρινός
Αν. Καθηγ. Α. Χασιάκος
Επ. Καθηγ. Κ. Πανουλή

Μαιευτική και Γυναικολογία
Μέλη ΔΕΠ

Νεογνολογία
Καθηγ. Α. Μαλαμίτση - Puchner
Λέκτωρ Ν. Ιακωβίδου
Λέκτωρ Ζ. Ηλιοδρομίτη
Λέκτωρ Θ. Μπούτσικου

**Οικογενειακός
προγραμματισμός**
Αν. Καθηγ. Ο. Γρηγορίου
Επ. Καθ. Ν. Σαλάκος

Ορμονολογικό εργαστήριο
Αν. Καθηγ. Ε. Κουσκούνη
Επ. Καθηγ. Δ. Ρίζος
Επ. Καθηγ. Εμμ. Οικονόμου

**Παιδική και εφηβική
γυναικολογία**
Αν. Καθηγ. Ε. Δεληγεώργου

Υποβοηθούμενη αναπαραγωγή
Αν. Καθηγ. Σ. Κονιδάρης
Επ. Καθηγ. Στ. Μπάκα
Επ. Καθηγ. Π. Βάκας
Κλιν. Εμβρυολ. Δ. Τζανακάκη

Παρασκευή 19 Οκτωβρίου 2012

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

“ΚΥΗΣΕΙΣ - ΑΠΟΒΟΛΕΣ - ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ”

Η Β' Μαιευτική και Γυναικολογική Κλινική του Πανεπιστημίου Αθηνών, στο Αρεταίειο Νοσοκομείο διοργάνωσε Συνέντευξη Τύπου με θέμα: «Κυήσεις – Αποβολές – Δημογραφικό και Οικονομική Κρίση», η οποία πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 19 Οκτωβρίου 2012 στις 10.30πμ. στο Αμφιθέατρο του Αρεταείου Νοσοκομείου. Το προαναφερόμενο θέμα ανέλυσαν οι Καθηγητές **κ. Γεώργιος Κρεατσάς**, **κ. Δημήτριος Μπότσης**, και **κ. Ιωάννης Υφαντόπουλος**, η Αναπληρώτρια Καθηγήτρια **κ. Πολυξένη Νικολοπούλου-Σταμάτη**, ο Αναπληρωτής Καθηγητής **κ. Ευθύμιος Δεληγεώργου**, ο Επίκουρος Καθηγητής **κ. Νικόλαος Σαλάκος** και ο Λέκτορας **κ. Νικόλαος Βραχνής**. Πρόσφατα διαπιστώθηκε αύξηση του ποσοστού των παλίνδρομων κυήσεων από 2% στο 4% τα δύο τελευταία χρόνια, ενώ δεν παρατηρείται ανάλογη αύξηση των γεννήσεων. Εν τω μεταξύ, σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, προκύπτει ότι οι γεννήσεις στην Ελλάδα για το 2011 ήταν 106.777, εκ των οποίων 54.990 ήταν αγόρια και 51.787 κορίτσια. Οι θάνατοι ήταν 110.729, εκ των οποίων 57.972 ήταν άνδρες και 52.757 γυναίκες.

Τα παραπάνω στοιχεία συσχετίσθηκαν με την οικονομική κρίση και με τους προβληματισμούς των ζευγαριών για την δημιουργία οικογένειας στην σημερινή κοινωνία.

Στην συνέντευξη παρουσιάσθηκε επίσης η πρόοδος που έχει γίνει μέχρι σήμερα και οι νεότερες εξελίξεις με βάση πρόσφατες ιατρικές κατευθυντήριες οδηγίες που εκδόθηκαν, ενθαρρύνοντας έτσι την Ελληνίδα να έχει πρόσβαση σε ένα πλήρες φάσμα υπηρεσιών πρόληψης, ενώ απαντήθηκαν με απλό τρόπο ερωτήματα από τους ειδικούς όπως:

1. Πρόληψη και αντιμετώπιση παλίνδρομων κυήσεων
2. Πρόληψη ανεπιθύμητων κυήσεων - Μέθοδοι αντισύλληψης και παροχή συμβουλών αντισύλληψης. Χρήση μακράς διάρκειας αντισυλληπτικών μεθόδων.
3. Πόσες φορές μια έγκυος πρέπει να επισκέπτεται τον Μαιευτήρα της κατά την διάρκεια της εγκυμοσύνης;
4. Προληπτικές εξετάσεις για αποκλεισμό σοβαρών θεμάτων υγείας του εμβρύου στην εγκυμοσύνη;
5. Συμβουλευτική σε έφηβες και γυναίκες για σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα.
6. Για μια φυσιολογική εγκυμοσύνη. Κύηση και τοκετός.
7. Υποστήριξη μητρικού θηλασμού και παροχή συμβουλών.
8. Υπογονιμότητα- εξωσωματική γονιμοποίηση.
9. Διαγνωστικές επεμβατικές εξετάσεις στην εγκυμοσύνη για έγκυες μεγαλύτερης ηλικίας και όχι μόνο...

Η πρωτοβουλία αυτή είναι ένα μέρος της ευρύτερης προσπάθειας της Β' Μαιευτικής & Γυναικολογικής Κλινικής, στο Αρεταίειο Νοσοκομείο να προστατέψει την υγεία της γυναίκας και απευθύνεται στις γυναίκες και τις οικογένειές τους, αλλά και στα παιδιά μας, τα οποία από νωρίς πρέπει να γνωρίζουν θέματα αγωγής υγείας και διαφυλικών σχέσεων.

Για να μάθετε περισσότερα σχετικά με την πρόληψη και τις υπηρεσίες των αντιστοίχων τμημάτων της Β' Μαιευτικής και Γυναικολογικής Κλινικής και που μπορείτε να απευθυνθείτε για προληπτικό έλεγχο, επισκεφθείτε την ιστοσελίδα <http://www.aretaiio-obgyn.com>

Καθηγητής Γ. Κρεατσάς

τ. Αντιπρύτανης ΕΚΠΑ

ΤΟ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Σύμφωνα με τα προσωρινά αποτελέσματα της απογραφής του 2011 που ανακοίνωσε η ΕΛ.ΣΤΑΤ. στο σύνολο της χώρας απεγράφησαν 10.787.690 μόνιμοι κάτοικοι (5.303.690 άνδρες και 5.484.000 γυναίκες).

Στην γενική απογραφή του 2001 είχαν καταμετρηθεί 10.164.000 άτομα ώστε να προκύπτει στη δεκαετία μείωση του πληθυσμού κατά 190.000 που όμως θεωρείται ότι είναι πενταπλάσια λαμβάνοντας επίσης υπ' όψιν ότι ο αριθμός των αλλοδαπών το 2001 ήταν περίπου 300.000 ενώ σήμερα ξεπερνούν το 1.300.000. Η δεκαετία του 2001 – 2010 θεωρείται σύμφωνα με αυτά η χειρότερη δημογραφικά περίοδος από το 1940.

Όπως είναι γνωστό ο αριθμός των παιδιών που γεννά μία γυναίκα κατά την διάρκεια της ζωής της αποτελεί ένα σημαντικό δείκτη που ονομάζεται «δείκτης γονιμότητας». Ο δείκτης αυτός για να αντιπροσωπεύει την ομαλή αναπαραγωγή του ανθρώπινου είδους πρέπει να είναι πάνω από τον μαγικό αριθμό αναπαραγωγής που είναι 2,1.

Στην Ελλάδα ο δείκτης γονιμότητας είναι ιδιαίτερα ανησυχητικός κυμαινόμενος γύρω στο 1,39 και για τις αμιγώς Ελληνίδες υπηκόους ίσως και κάτω από το 1 που κατατάσσει την Ελλάδα στην 199η θέση επί 220 χωρών.

Επίσης, η σύγκριση των δεικτών γεννήσεων και θανάτων στην Ελλάδα δείχνει ότι ο δείκτης θανάτων (9,3%) σχεδόν ταυτίζεται με τον δείκτη γεννήσεων (9,8%). Σύμφωνα με την απογραφή του 2011 ο αριθμός γεννήσεων ήταν 106.777 και ο αριθμός θανάτων 110.729.

Από την άλλη πλευρά το προσδόκιμο επιβίωσης, (αριθμός ετών ζωής του ανθρώπου που παραμένουν σε μια ορισμένη ηλικία), στην χώρα μας παρουσιάζει αύξηση και κυμαίνεται για το γενικό πληθυσμό στο 79,78%, για τους άνδρες στο 78,02% και για τις γυναίκες στο 81,09% κατατάσσοντας την χώρα μας σε αξιόλογη σειρά μεταξύ των άλλων Ευρωπαϊκών χωρών. Παράλληλα και άλλοι σημαντικοί για την επιβίωση του ανθρώπου δείκτες όπως η βρεφική και η περιγεννητική θνησιμότητα στην χώρα μας έχουν παρουσιάσει σημαντική μείωση και ακολουθούν τους αντίστοιχους δείκτες των προηγμένων χωρών. Η βρεφική θνησιμότητα από 29,6% το 1970 έχει φθάσει το 3,8% σήμερα και η περιγεννητική θνησιμότητα στο 6,26%.

Από τα παραπάνω φαίνεται καθαρά ότι η υπογεννητικότητα στη χώρα μας σε συνδυασμό με την αύξηση του προσδόκιμου επιβίωσης οδηγεί όχι μόνο στην μείωση του μεγέθους του πληθυσμού, αλλά και σε δημογραφική γήρανση, με όλα τα επακόλουθα για την κοινωνική και οικονομική ζωή της χώρας.

Καθηγητής Δ. Μπότσης

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Η χώρα μας εισέρχεται φέτος στη 5η χρονιά συνεχούς ύφεσης. Η οικονομική κρίση στην Ελλάδα φαίνεται να έχει πολλές ανεπιθύμητες επιπτώσεις στην κοινωνία και ειδικότερα στις χαμηλότερες οικονομικές τάξεις, που καλούνται να επιβιώσουν σε συνθήκες αυξανόμενης φτώχειας και εξάρτησης από ένα σύστημα υγείας που αντιμετωπίζει: 1) αυξανόμενη ζήτηση για υπηρεσίες υγείας λόγω της δημογραφικής γήρανσης, 2) συνεχείς περικοπές δαπανών, 3) σημαντικές ελλείψεις σε υγειονομικό υλικό και υποδομές, 4) μείωση του προϋπολογισμού και 5) αυξανόμενη οικονομική ανασφάλεια. Πολλές φορές στα πρόσφατα δημοσιεύματα γίνεται αναφορά στα εμφανή συμπτώματα της οικονομικής κρίσης, δηλαδή μείωση εισοδημάτων, συντάξεων, και κοινωνικών παροχών και αγνοούμε τις κρυφές και ίσως σημαντικότερες επιπτώσεις της ύφεσης, στην σωματική και ψυχική υγεία, την ευεξία, κοινωνική ενσωμάτωση, και τη γενικότερη ποιότητα ζωής των συμπολιτών μας. Οι πρόσφατες έρευνες που εκπονούνται στο Πανεπιστήμιο Αθηνών αποσκοπούν στη διερεύνηση των φαινομένων αυτών που αποτελούν τις «κρυφές» και λιγότερο τεκμηριωμένες διαστάσεις της καθημερινής μας επιβίωσης που επηρεάζονται καθοριστικά από την παρατεταμένη κρίση.

Εξετάζοντας τη διαχρονική εξέλιξη των δημογραφικών δεικτών Πριν και Μετά τη κρίση διαπιστώνουμε τα εξής: 1) Ο δείκτης γήρανσης του πληθυσμού αυξάνεται σημαντικά τα τελευταία χρόνια της κρίσης διαμορφώνοντας μια εκθετική αύξηση στη ζήτηση για υπηρεσίες υγείας, 2) Ο δείκτης γονιμότητας παραμένει σταθερός στο 1,5 για τη τελευταία πενταετία 3) Οι γεννήσεις (εντός γάμου και εκτός γάμου) παρουσιάζουν μείωση κατά 3167 νεογνά μεταξύ 2009 και 2010. 4) Η Ελλάδα έχει χάσει την πρωτεύουσα θέση που είχε στη κατάταξη των χωρών της ΕΕ για το προσδόκιμο επιβίωσης και τώρα κατέχει μια σχετικά χαμηλότερη θέση. 5) Η μείωση της απασχόλησης από 49.4% το 2008 στο 43.8% το 2011 δημιουργεί σημαντικά προβλήματα σωματικής και ψυχικής υγείας και πλήττει ιδιαίτερα τις γυναίκες και τους νέους. 6) καταγράφονται προβλήματα άγχους και κατάθλιψης στον νεανικό πληθυσμό λόγω ανεργίας και έλλειψης ευκαιριών απασχόλησης στο άμεσο μέλλον

Η δημογραφική γήρανση σε συνδυασμό με την οικονομική κρίση επιφέρει σημαντικά προβλήματα στο σύστημα υγείας καθώς και στο σύστημα κοινωνικών ασφαλίσεων. Οι ανισότητες υγείας έχουν επιδεινωθεί πλήττοντας κυρίως τους ηλικιωμένους, τον νεανικό πληθυσμό και τις γυναίκες. Απαιτείται άμεση ορθολογική διαχείριση του κοινωνικού και υγειονομικού χρέους για την καταπολέμηση των ανισοτήτων, της φτώχειας και της κοινωνικής εξαθλίωσης

Καθηγητής Ι. Υφαντόπουλος

Η ΥΠΟΓΕΝΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ

Στην Ευρωπαϊκή ήπειρο - όπως στις περισσότερες περιοχές παγκοσμίως - αλλά και στην Ελλάδα ειδικότερα, τα τελευταία πενήντα χρόνια τόσο οι συνθήκες διαβίωσης όσο και το επίπεδο υγείας του πληθυσμού έχουν αναβαθμιστεί σημαντικά. Από το 1960 μέχρι σήμερα ο μέσος όρος του προσδόκιμου επιβίωσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αυξηθεί σχεδόν κατά οκτώ έτη και κατά τις δημογραφικές προβολές αναμένεται να αυξηθεί έτι περαιτέρω κατά ακόμα πέντε χρόνια μέσα στα επόμενα σαράντα έτη.

Τα δεδομένα στη χώρα μας δείχνουν να συμβαδίζουν με την ευρωπαϊκή πραγματικότητα καθώς μόνο μέσα στην τελευταία 25ετία τα επίσημα στοιχεία καταγράφουν μία αύξηση στο προσδόκιμο ζωής για την Ελληνίδα και για τον Έλληνα κατά 4,4 και 4,6 χρόνια αντίστοιχα.

Ασφαλώς όλα αυτά αποτελούν ένα ιστορικό επίτευγμα, δεν παύουν όμως να σηματοδοτούν μία ανησυχητική εξέλιξη δεδομένης της δημογραφικής επιβράδυνσης των τελευταίων ετών. Η μεγάλη πτώση του αριθμού των γεννήσεων ιδιαίτερα μέσα στις τρεις τελευταίες δεκαετίες έχει οδηγήσει σε μία ταχύτατη γήρανση του πληθυσμού στον ελλαδικό χώρο με δυσμενείς κοινωνικοοικονομικές επιδράσεις, καθώς αυξάνεται η αναλογία του μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού (ηλικίας 0-14 και 65 ετών και άνω) απέναντι στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό. Το φαινόμενο αποκτά έναν επιπλέον ιδιόμορφο χαρακτήρα από τη στιγμή που συνδυάζεται με την εισροή εξωγενών μεταναστευτικών ρευμάτων με δυναμικά δημογραφικά χαρακτηριστικά αλλά και ρών εσωτερικής μετανάστευσης προς τα μεγάλα αστικά κέντρα.

Παρ' όλο που στη χώρα μας η βρεφική θνησιμότητα μόνο τα τελευταία είκοσι χρόνια έχει σχεδόν υποδιπλασιαστεί και θα ανέμενε κανείς η μεταβολή αυτή να αποτυπώνεται και στους επίσημους δείκτες σύνθεσης και ανανέωσης του πληθυσμού, επιμέρους παράγοντες έχουν παίξει ρόλο σε κάποιο βαθμό στη διαμόρφωση της εικόνας της υπογεννητικότητας στην πατρίδα μας. Αν και αποτελεί πια κατάκτηση για τη σύγχρονη Ελληνίδα το να έχει πλέον η ίδια το δικαίωμα να επιλέγει ανεμπόδιστα τη στιγμή στην οποία θα δημιουργήσει τη δική της οικογένεια χάρη στη δυνατότητα αποφυγής μιας ανεπιθύμητης εγκυμοσύνης είτε με τη χρήση αντισυλληπτικών μεθόδων είτε ακόμα και τεχνητής διακοπής μιας κύησης, φαίνεται ότι καθοριστική σημασία έχει η ενσυνείδητη επιλογή που αντανακλά στην αύξηση της ηλικίας κατά την οποία η Ελληνίδα αποκτά το πρώτο της παιδί αλλά και στη μείωση του συνολικού αριθμού των τέκνων που θα γεννήσει στη διάρκεια της αναπαραγωγικής της ζωής.

Η ανακήρυξη από την Ε.Ε. του έτους 2012 ως το «Ευρωπαϊκό Έτος Ενεργού Γήρανης και Αλληλεγγύης μεταξύ των Γενεών» αποσκοπεί στην αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τη συμβολή των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας

στην κοινωνία και την ενθάρρυνση των φορέων χάραξης πολιτικής και των ενδιαφερόμενων μερών σε όλα τα επίπεδα ώστε να αναλάβουν δράση για να δημιουργηθούν καλύτερες ευκαιρίες παράτασης του επαγγελματικού βίου και να ενισχυθεί η αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών. Δεν αποτελεί ωστόσο παραίτηση και αποδοχή μιας ήττας, αλλά έκκληση για αναγνώριση της κρισιμότητας της κατάστασης.

Η Συνέντευξη τύπου που θα λάβει χώρα στο Αμφιθέατρο του Αρεταιείου Νοσοκομείου, την Παρασκευή 19 Οκτωβρίου 2012 φιλοδοξεί να συμβάλει στην αποσαφήνιση των αιτιών του φαινομένου της υπογεννητικότητας και να αποτελέσει ένα έναυσμα για αναζήτηση αποτελεσματικών δράσεων απέναντι σε μια αδιέξοδη κατάσταση.

Νικόλαος Σαλάκος

Επίκουρος Καθηγητής Μαιευτικής – Γυναικολογίας Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ
Ιατρείο Οικογενειακού Προγραμματισμού